

TIPS & NIEUWTJES

Zonnebloemen van lente tot najaar

De potzonnebloem *Sunsation* zorgt voor een zonnige zomer. In tegenstelling tot andere zonnebloemen bloeit ie al vanaf de lente en hij heeft meerdere knoppen. Is de ene bloem uitgebloeid, dan komt de volgende tot bloei. Zo heb je er wel tot september plezier van. De *Sunsation* heeft verder weinig verzorging nodig op het terras, balkon of in de tuin, en maakt er ook helemaal geen punt van als je hem gewoon binnen zet.

Hippe pot aan je muur

VertiPlants zijn hippe plantenpotten voor aan de muur. Met één of twee exemplaren heb je al een groene wand. Je kunt ze vullen met planten, bloemen of een cactus. Of je kan ze gebruiken als opbergr in bijvoorbeeld je badkamer. Ze zijn er vanaf 39,95 euro. Meer info: uittnoorden.nl.

Leeuw komt zo je slaapkamer in

Een poes, een giraf en allerlei andere dieren lijken echt de kamer in te komen met de Diamond Animals, een nieuwe lijn muurstickers met 3D-effect. Er zitten stoere koppen bij, zoals een krachtige leeuw of een arend, maar juist ook lieve diertjes als een hondje of een hert. Leuk voor de kinderkamer, maar ook als eyecatcher boven de bank. De stickers zijn vanaf 29,95 euro te koop op studiobluebird.nl.

Ben je dol op verse groenten en kruiden, maar heb je weinig ruimte, nauwelijks daglicht én geen groene vingers? Geen probleem. Met de tuintjes van de toekomst boert iedereen goed. (En de planten melden zelf dat ze dorst hebben.)

TEKST ANTON DAMEN

Huh?! Wat is dát nou? Dat is de meest gehoorde opmerking van bezoekers in onze keukens. Zelfs de overburen willen weten wat dat mysterieuze lichtschijnsel is op de vensterbank op zolder. Tja, iedereen kent de moestuintjes van de Albert Heijn, maar hun hightech opvolgers vergen wat uitleg. Zoals de *Smart Herb Garden* die naast het koffieapparaat staat en oogt als een door Apple ontwor-

DE HERB BOOSTER

De Herb Booster is een Nederlandse vinding en kan kruidenplantjes (langer) in leven houden.

De Herb Booster heeft een rood lichtbad van ledlampjes. Wil je de kans op rottende wortels door overbewatering uitsluiten? In de bijpassende Herb Hydro Pots nemen de kruiden het water op via een lont in het reservoir onderin. Met voedingssticks erbij moet dat potje basilicum uit de supermarkt zeker vier maanden productie kunnen draaien. (€ 60 via herbheroes.com)

pen gadget. Het is bijna een plantenprinter. In plaats van gedoe met aarde steek je hier kant-en-klaar-cartridges in die zaadje en voedingsstoffen bevatten. Ze ontkiemen in recordtijd. De slimme tuin regelt zelf het dag-en-nachtritme. Onderin zit een ruim waterreservoir. Dreigen mijn basilicum, tijm en munt dorst te krijgen, dan beginnen de ledlampen te knippen als teken dat het de hoogste tijd is voor de tweemaandelijke (!) waterbeurt.

Anno 2016 kunnen plantenpotten een stekker hebben, liggen de kruiden onder een eigen zonnebank en komen de groentes niet uit de koelkast, maar uit een speciale kweekkas. Onze telefoons en tv's zijn al langer smart, nu is de moestuin aan de beurt.

Zelfs de grootste tuinierende trendsetter zal op het scrabblebord niet snel een woord leggen als 'hydrophonie' en 'aquaphonics'. Maar ook zonder het bijbehorende jargon is duidelijk dat de Grote Groene Revolutie op het punt staat tot bloei te komen.

Urban farming

Voor Ewout Goldberg van indoorgardenshop.eu is dat niets te vroeg. Vijf jaar geleden stapte deze ondernemer al in de toen even prille als wondere wereld van *urban farming*.

„Ik heb het altijd van de zotte gevonden dat we onze boontjes invliegen uit Egypte en dat onze supermarktkruiden in Pakistan en India worden verbouwd. Dat transport is een grote boosdoener wat CO₂-productie betreft, terwijl het duurzamer kan. Het probleem is dat wij geen tijd hebben én geen

MOESTUINTJE

2.0

“

Dreigt mijn basilicum dorst te krijgen, dan beginnen de ledlampen te knippen als teken dat het tijd is voor de tweemaandelijke waterbeurt

groene vingers. Tegenwoordig hebben we andere specialiteiten: we zijn goed met computers. De technologie is nu zo ver is, dat je veel van die vroegere handenarbeid kunt automatiseren.”

De trend waarop Albert Heijn met zijn moestuintjes inspeelt, signaleerde hij een paar jaar geleden al. „Zo vond ik *Aerogarden*, een geautomatiseerde kruidentuin voor binnenshuis. Daar zijn er inmiddels al honderdduizenden van over de toonbank gegaan. Wij zijn de dealer voor Europa en Rusland, maar ik heb nog meer van deze zoge-

→ Met kunstlicht kruiden en groenten kweken is de toekomst.

Niet meer slepen met buitenkussens

Ontwerper Bertjan Pot was het zat om met buitenkussens met van die leuke stoffen te moeten sjouwen. Daarom bedacht hij voor tuinmeubilair de vijfdelige Patioset. Op de Patiobench Original heb je dankzij de hoge rug alleen nog een deken nodig om te zitten. En met de complete set heb je overal een beschutte plek. De patioset is vanaf juni verkrijgbaar op weltevrees-hop.nl.

LEESTIPS

LAMPIONNEN HAKEN

Haker Saskia Laan laat in *Alles is haken* zien hoe vormen en kleuren haar inspireren tot mooie haakontwerpen. Met meer dan 25 ontwerpen om zelf te haken voor binnen en buiten. (Kosmos, €17,50)

ELKE WEEK EEN GROENER LEVEN MET JE STADSTUIN

52 projecten voor de stadstuinier is bedoeld voor mensen die meer willen maken van hun stadstuin, balkon of dakterras. In het boek staan voor elke week doe-het-zelfprojecten beschreven. (Kosmos, € 16,99)

BIJZONDER BOUWEN

Het jaarboek *Architectuur in Nederland 2015/2016* laat de 30 opmerkelijkste projecten zien die in het voorbije jaar in dit land zijn opgeleverd en beschrijft de allernieuwste trends. (Nai010, €39,90)

COCA COLA-ACTEUR STAPT IN DE WERELD VAN SAPJES

Andrew Cooper maakte als acteur vele vrouwen gek met de Coca Cola Light-reclames. Nu verkondigt hij zijn eigen boodschap met het boek *Sapman*. Met drankjes voor een sixpack. (Kosmos, €20)

DE SMART HERB GARDEN

Is een kickstarterproject van Click & Grow uit Estland. Het minimalistische design is doordacht. Zo kun je de lamp in hoogte verstellen om gelijke tred met de kruiden of tomaten te houden. De bijbehorende app, met geweldige video's die het groei-proces versneld afspelen, verdient ook een schoonheidsprijs. En als je wilt kun je je tomatenplant je laten appen als ie dorst heeft. (€60, losse plantcapsules €6-9, via indoorgardenshop.eu)

naar buiten moeten. Ook als 'buiten' maar een paar stoeptegels of een balkonnetje groot is, zijn er imposante resultaten te boeken. De 22-jarige Jelle Medema maakt met zijn site, blog en boek 'De Makkelijke Moestuin' de ouderwetse volkstuintje weer hip. Zijn vertaling van het uit Amerika overgewaarde *square foot gardening* (tuinieren op

IKEA serveert naast Zweedse gehaktballetjes straks ook Zweedse moestuintjes. Zonder aarde en met ledverlichting

de vierkante meter) kost je per dag hooguit vijf minuten werk. Intensief onkruid wieden, spitten en schoffelen zijn voorgoed verleden tijd, en de voedingsbodem van de planten en bloemen vereist geen voorkennis of vervanging. In plaats van traditionele aarde, bestaat een Makkelijke Moestuin uit een mengsel van turfmoel, compost en vermiculiet, een mineraalkorrel die water en lucht vasthoudt. „De publieke opinie is dat je moestuin nu al op orde had moeten zijn, als je groente wilt verbouwen. Maar de Makkelijke Moestuin kun je prima nog in juni beginnen,” zegt Medema. De formule is het resultaat van jarenlang experimenteren, maar als gebruiker hoeft je er geen land-

bouwuniversiteit voor te hebben gedaan. Naast het Makkelijke Moestuinboek verscheen dit voorjaar een gelijknamige gratis app. „Die is voor de ultieme beginner, en legt je stap voor stap uit waar en hoe je de zaadjes moet zaaien. Na een paar dagen stuurt de app je een berichtje: zie je al een sprietje opkomen? Zo begeleidt de app je in *realtime* het hele tuinseizoen door, van zaailing en hoe je een tomatenplant precies moet uitdunnen voor maximale opbrengst, tot en met de oogst.” Medema's Makkelijke Moestuinconcept begon in 2008 als een eenvoudig hobbywebsite, maar veroverde intussen een plek in de vestigingen van Intratuin.

Zweeds moestuintje

Als dat nog niet voldoende aangeeft dat het nieuwe tuinieren klaar is om door de massa te worden omarmd, dan is de komst van de Växa en de Krydda in de IKEA-catalogus van deze maand toch een teken aan de wand. Het zijn allebei hydrocultuurkweeksets, wat wil zeggen dat de gewassen groeien in water (en daarin opgenomen voedingsstoffen) en niet in aarde. Je krijgt er geen vieze vingers van, en ledverlichting zorgt dat je het hele jaar door kunt verbouwen. Dat de prijsvechtende meubelgigant behalve Zweedse gehaktballetjes nu ook Zweedse moestuintjes serveert, is voor Ewout Goldberg, die vergelijkbare producten verkoopt, niet per se een onheilstijding. „Het zou een succes kunnen worden. Mensen begrijpen niet altijd wat voor producten ik verkoop. Als ik tosti-ijzers importeerde, was het een ander verhaal, maar bij het woord *indoor garden* krijg ik heel verbaasde blikken. Ik werd zo moe om elke keer in de kroeg te moeten uitleggen wat ik verkoop, dat ik nu een foto van de *Aerogarden* als homescreen van mijn telefoon heb. Laat ik die zien. Maar met het IKEA-initiatief denk ik dat het fenomeen enorm aan bekendheid zal winnen.”

Gadgets

Vooralsnog ziet Goldberg veel groei, ook voor zijn gadgets, en zelfs op plekken waar je het niet zou verwachten. „Het zal je verbazen, maar ik doe heel goede zaken in Italië en Spanje. Misschien nog wel meer dan in Scandinavië. Terwijl ze in Zuid-Europa toch echt tien maanden in het jaar buiten kunnen kweken.”

FLOWER POWER

Planten melden draadloos via de smartphone of tablet hoe het met het waterpeil en de meststof is gesteld, maar ook met de hoeveelheid licht en warmte. (€49 via store.parrrot.com/nl)

AEROGARDEN

Een display waar schuwt wanneer water en voeding bijgevoeld moeten worden. De Aerogarden heeft meer ledlicht dan de Smart Herb Garden. (€200 via aerogarden.nl)

URBAN CULTIVATOR

Voor de professional. Het model is zo groot als een boekenkast en in trek bij chefskoks. De consumentenversie heeft het formaat van een tafelmodel-koelkast. Moet op de waterleiding worden aangesloten. (Vanaf €3000, urbancultivator.nl)

HYDROKEWEEKSET

De hydrokweekset van IKEA is er voor kleine en grote salade-etters, want verkrijgbaar in een, twee en drie lagen. (€26, €40 & €80)

THE GROVE

Vissen in het aquarium produceren de bemesting voor het akkertje boven hun hoofd, terwijl de planten op hun beurt het water schoon houden. (€4000 zonder vissen via grovelabs.io)

FOTO: NICOLA SPICCHIERI

noemde *smart garden gadgets*. Wat ze gemeen hebben, is dat ze met kunstlicht werken. Anders vind ik het niet interessant. Licht bepaalt namelijk voor meer dan 60 procent het succes. Want de Nederlandse vensterbank? Vergeet het maar! Acht maanden per jaar heeft het echt geen enkele zin daar iets neer te zetten: de intensiteit van het daglicht is gewoon onvoldoende. Onder speciaal kunstlicht gaan kruiden, tomaten en pepertjes daarentegen als een tierelier. Zo heb je bij het koken het hele jaar door verse kruiden onder handbe-

reik of op de boterham. Ik ben wel een illusie armer wat betreft mijn fantasie om grote bloemkolen te telen in je eigen keuken. Dat is voorlopig toekomstmuziek.” Gaat het je niet om het formaat, dan is er wel een andere oplossing in de vorm van een *Urban Cultivator*, zegt Goldberg. „Daarin kweek je in een week microgroenten. Een minibroccoli van 10 centimeter bijvoorbeeld, en die bevat de helft van de voedingsstoffen als een volgroeid exemplaar.” Vind je een bonsai-broccoli op je bord geen gezicht, dat zul je echt